

Častitljivih 106 let Katarine Marinič

>> Silva Matevžič

V domu starejših občanov v Novi Gorici je 30. oktobra dočakala visoko starost, 106. rojstni dan, Katarina Marinič – Tinca.

Prijetno praznovanje so ji kot vsako leto pripravili delavci doma, od vodstvenega do strežnega osebja. V klubskem prostoru so se zbrali varovanci doma, da bi čestitali Tinci za tako svečan jubilej. Čestitkam so se pridružili otroci vrtca iz Deskel, Matevž pa ji je čestital, zaigral na harmoniko in zapel v imenu učencev osnovne šole v Desklah. Roko sta ji z najboljšimi željami stisnila novogoriški župan Mirko Brulc in kanalski podžupan Jožef Kralj. Tu so bili tudi predstavniki rdečega križa, Karitasa in upokojencev iz Deskel ter lepo število Katarininih sorodnikov.

Po prijateljsko uradnem delu z zdravico in obvezno torto so se varovanci doma, ki se jim je pridružilo lepo število Katarininih

sokrajanov, zbrali v jedilnici, kjer je daroval sveto mašo deskanski župnik Zoran Zornik ob ubranem petju pevcev iz jubilantkeinega rojstnega kraja.

Tinca je v domu zelo priljubljena, zato ji je tudi domovski zborček kot vsako leto od srca zapel pesmico, prirejeno prav zanjo:

Tinca je pri nas doma,
iz Deskel dol je k nam prišla;
se dobro drži, že dolgo živi
in danes svoj praznik slavi.

Ves mesec veselega pričakovanja, ki ga še kako spremlja tudi Tinca, in trud, vložen v priprave za praznovanje, sta tako poplačana.

Draga Tinca, ostanite čili in vedrega duha! (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Odprli TIC

Letošnje leto so v občini Kanal ob Soči obnovili ali na novo zgradili precej cest, podpornih zidov, vodovodov in kanalizacije.

Nekaj teh fotografij si lahko ogledate tudi na naslednji strani, ki je v celoti namenjena investicijam in vzdrževalnim delom v občini leta 2005.

Konec novembra pa so v Garlatjevi hiši v samem središču Kanala odprli Turistični informacijski center (TIC). V snežnem metežu na spodnji fotografiji so direktor Regionalne razvojne agencije Črtomir Špacapan, Tina Gerbec (v sredini), ki bo tudi vodila Tic, in župan kanalske občine Miran Ipavec slavnostno prerezali trak in tako prostore hiše predali namenu. Več o TICu na strani 3.

(Foto: Občina Kanal ob Soči)

02 Letošnje investicije

03 Tic

04 Pohod na Globočak

06 Krapci na odru

15 Demografija

16 Dobrodelni koncert

17 Prvi dan v obnovljeni šoli

18 Šport

19 Balinarke

Občinsko silvestrovanje na prostem

>> Turistično društvo Korada Deskle-Anhovo

Turistično društvo Korada Deskle-Anhovo organizira 31. decembra 2005 za vse občane občine Kanal ob Soči in prijatelje silvestrovanje na prostem pred Kulturnim domom v Desklah.

Ob vroči ali hladni pijači in dišeči hrani vas bo od 21. ure dalje zabaval ansambel Veter.

Prihod leta 2006 pa boste ob polnoči doživeli pod pisanim ognjemetom.

Prireditev nikakor ne bo odpadla, saj se v primeru slabega vremena preseli v šotor za Kulturnim domom.

Letošnje investicije

Že v prejšnji številki glasila Most smo že omenili nekaj investicije v kanalski občini. Tokrat si pogledajmo fotografije nekaterih izvedenih investicij letošnjega leta.

Za zamenjavo oken v vrtcu Kanal je občina namenila osem milijonov tolarjev. Izdelali so tudi dokumentacijo za rekonstrukcijo ceste od Ložic do Goljevice in z novim asfaltom že preplastili 800 metrov ceste tega odseka. Preplastitev je stala približno dvanajst milijonov tolarjev. V Morskem pa so poskrbeli za javno razsvetljavo. Kraj ponoči razsvetljuje 11 cestnih luči, za katere je občina Kanal ob Soči odštela osem milijonov in pol slovenskih tolarjev.

Debenje – Zapotok

Letos so asfaltirali 3,6 kilometra ceste med Debenjem in Zapotokom v krajevni skupnosti Lig. Na otvoritvi obnovljene ceste so trak prerezali župan Miran Ipavec, najstarejši krajan, župnik Jože Mikuš in predsednik krajevne skupnosti Lig Rajmund Skrt. Celotna obnova je stala skoraj dvajset milijonov tolarjev, denar pa je zagotovila občina Kanal ob Soči in Salonit Anhydro, ki je zagotovil gradbeni material v vrednosti sedmih milijonov tolarjev.

Večnamensko igrišče v Ligu

V Ligu so letos obnovili tudi večnamensko igrišče, postavili podporne zidove in zaščitne ograje. Za celotno obnovo je občina Kanal ob Soči namenila dva milijona tolarjev, veliko prostovoljnega dela pa so pri tem opravili tudi krajanji sami, da imajo sedaj nekoliko večje, predvsem pa obnovljeno večnamensko igrišče.

Gorenje Deskle

Tako pa je videti podporni zid v Gorenjih Desklah. Tam so popravili dva podporna zida v skupni vrednosti pet milijonov tolarjev, ki jih je zagotovila občina Kanal ob Soči. Poleg tega so tiste dele ceste tudi preplastili z novim asfaltom.

Podporni zid v Prilesju

Nov podporni zid, širšo asfaltirano cesto pa imajo tudi v Prilesju v krajevni skupnosti Anhydro – Deskle. Za to investicijo je občina Kanal ob Soči namenila približno štiri milijone tolarjev.

Most v Ajbi

(Vse foto: Občina Kanal ob Soči)

Z dobim milijonom in dvesto tisoč tolarji je občina Kanal ob Soči obnovila tudi most v Ajbi. Domačini so za takoj »posvojili« in ga še polepšali s cvetličnimi lonci.

V celoti so restavrirali Neptunov vodnjak sredi Kanala. Takoj po temeljiti obnovi pa so morali popraviti tudi sam kip rečnega boga Neptuna, saj si je nekdo želel postati Neptun in kipu poškodovati roko s trizobom. Nesojeni rečni bog je nastalo škodo je poplačal, kip Neptuna sredi trga pa je popravljen.

Opravičila

>> Tina Pintar

Pri nastajanju septembrske številke glasila Most so se nam v besedila prikradle neljube napake. Zato jih danes na tem mestu popravljamo in se vsem iskreno opravičujemo na nevšečnosti.

Pri odmevnem članku z naslovom **60 let po osvoboditvi deskanskih internirank** smo napačno zapisali nekatera imena: Antonija Bavdaž se pravilno piše Medvešček, tri sestre smo poimenovali Križman, pravilno pa so se pisale Brešan, zamenjali pa smo tudi podpisa pod fotografijama Emilije Križman in Ines Kumar. Za objavljene napake se še enkrat opravičujemo.

Tudi pri članku na prvi strani, ki je govoril o investicijah, je marsikdo ugibal ali imajo res nov vodovod do Gorenjega polja. Seveda ne, vodovod pelje le do odcepa za Gorenjo vas. Podobno so ugibali pri članku o Miss i brevis, ki se je zgodila v cerkvi Marijino Celje na Ligu in ne v cerkvi sv. Kancijana v Britofu.

Prav tako se opravičujemo Malči Gabrijelčič, saj smo v prejšnji številki zapisali, da je bila pred odhodom v Eurojust sodnica. Bila je namreč državna tožilka.

Barbari Fajdiga Perše se opravičujemo, ker je nismo podpisali pod njene fotografije predstave in igralcev AGD Kontrada, ampak smo pomotoma podpisali kar njenega moža, in igralci Mimi Zadnek, ki smo jo pomotoma že »poročili« z gospodom Zadnikarjem. Obema se opravičujemo za napake.

Opravičiti se želimo tudi Borutu Jurci, ki je avtor vseh treh fotografij pri članku o festivalu narodov na strani 6 prejšnjega glasila.

Županove vrstice

>> Miran Ipavec

Letos je sneg nekoliko prej kot ponavadi pobelil našo občino. Ob prvih snežnih padavinah 25. novembra večjih nevšečnosti ni bilo, le otvoritev Turistično informacijskega centra (TIC-a) in praznik krajevnosti Kanal sta minila v lepi zimski idili. Vsekakor imamo zimsko opremo zato, da jo uporabljamo, na občinski telefon pa tako ali drugače kličejo ob prvih snežinkah eni in isti občani.

Kar nekako smo pozabili, da je bila jeseni ena najpogostejših dnevnih novic širjenje piščje gripe. Po dvorišču smo gledali, če nam kokoši kaj pokašljejejo, a zaenkrat nas je vse skupaj obšlo. Upajmo, da bo tudi čisto običajna gripa šla mimo nas – po zaslugi cepljenja ali pa sreče z dodatkom vitamina C in toplih napitkov.

Novi stanovalci Gorjupove hiše v Kanalu, ki so si pridobili stanovanja z občinskim razpisom, so s pomočjo Republiškega stanovanjskega sklada prišli do ključev, ki bodo rešili njihov težak problem.

Kako pa je na drugi strani vrat čistilne naprave v Kanalu, je bilo mogoče videti na treh vodenih ogledih ob dnevu odprtih vrat čistilne naprave sredi novembra. Obiskovalci so bili z obiskom zadovoljni, saj so tudi rezultati poskusnega delovanja čistilne naprave zelo dobri.

Po nekaterih krajevnih skupnostih so bili organizirani zbori občanov o poimenovanju ulic in naselij. V Kanalu je bila najbolj burna razprava o prostoru od ambulate do pokopališča in čistilne naprave, ki trenutno sodi pod Morsko in bi lahko tudi pod Kanal. Tu do sprememb očitno ne bo prišlo, bo pa prišlo do razdelitve Gorenje vasi, ki se zdaj razprostira skoraj po celem desnem bregu Soče v krajevni skupnosti Kanal (Čolnica, Krestenice,...).

Pred časom se je sestal tudi varnostni svet v občini Kanal ob Soči, ki je sicer ugotovil

izboljšanje varnostnega položaja v primerjavi z lanskim letom. Le podatki o številu uporabljenih prepovedanih drog so zastrašujoči. Na metadonu so trije občani, 26 jih obiskuje drugačno terapijo. Če to število pomnožimo s tri dobimo po ocenah strokovnjakov pravo število uživalcev drog v naši občini. Prav zato bomo v proračunu podprli nekaj institucij in akcij, ki bodo to zlo poskušali čim bolj preprečevati.

V zadnjem času je režim odvoza azbestnih kritin in odpadkov nekoliko spremenjen, o čemer so bila gospodinjstva v občini pisno

Na dnevu odprtih vrat so si obiskovalci ogledali čistilno napravo v Kanalu. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

obveščena. Komunala Nova Gorica nas opozarja, da so palete z odpadnim materialom slabo urejene in da velikokrat takih ne morejo odpeljati. Bojim se, da to problematiko jemljemo preveč na lahkino in da se tu ne zavedamo svojih dolžnosti.

Tako pa ni le pri posameznikih, ampak tudi pri nekaterih društvih in klubih. V zadnjem času je Klub kanalske mladine v svojem glasilu Kanalčan kar redno kritiziral in udrihal proti občini in omenjal nesposobnost in korupcijo. Informator, ki je daleč proč od glasila Pomlad ob Soči, ki so ga izdajali njihovi predhodniki v poznih 80-ih letih, naj bi bil namenjen pisanju o delovanju kluba in dogodkih, zato je tudi edino pravilno, da je njegov urednik odstopil. In ko iste ljudi, ki prejajajo več kot milijonski znesek

iz proračuna za delovanje in prireditve zaprosiš za ozvočenje otvoritve občinskega značaja, zvočniki ostanejo nemi ...

Tudi zgodba z gradnjo večnamenske dvorane v Levpi je dokaj skrivnostna. Zaenkrat še ni zapisana v nobenem občinskem dokumentu, a je z njo obveščena vsa ožja in širša javnost. Predsednik ŠKT Levpa Miran Jug je dokaj vztrajen, če mu bo ta podvig uspel, kapo dol (bi rekel Srečko Katanec).

Začenja se torej zadnje leto v tem mandatu. Še marsikaj bo treba postoriti, da bo zadovoljstvo ob pogledu na prehojeno pot večje. Nedvomno bo marsikoga, ki je kolebal o udeležbi na prihodnjih volitvah, zdaj prepričala pozitivno rešena ustavna presoja zakona proti korupciji, ki smo jo vložili v mesecu juliju nekateri župani

in občinski svetniki iz vse Slovenije. Funkcionarjem, ki delo opravljajo neprofesionalno, ne bo več onemogočeno poslovanje z državnimi institucijami in prijava na javnih razpisih, kot je bilo do sedaj.

Za konec pa še vesela novica, da smo prvič natisnili koledar z našimi kraji iz vseh osmih krajevnih skupnosti. Še pred novim letom ga lahko dobite na TIC-u, na občini ali pri vašem predsedniku krajevnosti. Pohitite, ker bo zelo hitro pošel.

Ostane mi samo še prijetna dolžnost, da vsem občanom in občankam, poslovnim partnerjem, zaposlenim v naši občini in prijateljem zaželim srečno, zdravo in veselo, pa še uspešno in polno ljubezni leto 2006.

Otvoritev v snegu

>> Tina Gerbec

V snežnem metežu je občina Kanal ob Soči otvorila svoj Turistično informacijski center (TIC).

Kljub slabemu vremenu in snegu, ki je za Kanal v tem obdobju bolj izjema kot pravilo, se je na otvoritvi zbralo precej ljudi. Sam program so oblikovali otroci iz osnovnih šol iz Kanala in Deskel ter vrtca iz Deskel. Slednji so TIC predstavili v zabavni pesmici, ki jo je zložil župan Miran Ipavec. Prav on je skupaj z direktorjem regionalne razvojne agencije severne Primorske Črtomirjem Špacapanom in vodjo TIC-a Tino Gerbec prerezal trak. Vse dogajanje je popestril tudi škotski dudar Grant Austin.

TIC je za občino Kanal ob Soči pomembna pridobitev in upamo, da bo v prihodnosti tudi izpolnil svojo nalogo tako informiranja kot tudi podpore društvom v občini.

TIC lahko pokličete na telefonsko številko 05/398-12-13. Lahko nam tudi pišete na elektronski naslov tina.gerbec@siol.net ali pa po pošti na TIC Kanal, Pionirska 2, 5213 Kanal ob Soči.

Pričakujemo tudi, da nas boste poklicali tudi tisti, ki želite biti na seznamu tistih, ki oddajajo prenočišča, imajo gostilno, pripravljajo razstave, vodijo turistične kmetije, turistično društvo, so vodniki ali pa turistični prevozniki.

TIC

Guten Tag, majne Frau, jaz prišel sem v Kanal, rad imel bi prenočišče, iščem tudi parkirišče.

Lahko spite pri Jasmini, parkirišče je v bližini.

Buon giorno, sinjorina mia, je tukaj kakšna picerija? Kje dobil bi kaj za pit, da vesel bom in še sit?

Na placu doba je izbira, pica, ribica in kakšna bira.

Bonžu mesje, bonžu madam, jaz na violino rada igram. zanimajo me prireditve, razstave, glasba in pesnitve.

Poleti tu so festivali, skoki, dirke in odri mali.

Buenos dias senjorita. Kje tolminska so korita? Kje Korada in kje Zagora? Za zdravje človek hoditi mora.

Tu imamo zemljevide, z njimi prav povsod se pride.

Dobri den, jaz sem s Prekmurja, rada bi spala, a imam le jurja. Je kakšen kamping v vašem kraju? saj tu lepo je kot v rajju.

Imamo kamping tam ob Soči. Tu blizu most je, pa dol še skoči.

Tic odgovori na vsa vprašanja, saj radi imamo potovanja. še bomo prišli nazaj, še bomo prišli v vaš kraj.

Četrty pohod na Globočak

>> Jožica Strgar

Četrty spominski pohod na Globočak je ob 90-letnici začetka umiranja Kambreško-liškega pogorja in vasi v občini Kanal nasploh, doživel veličastno slovesnost. Več sto pohodnikov z obeh bregov reke Idrije se je kot vsako leto četrty nedeljo oktobra podalo na vrh nad Kambreškim in Srednjem. Slabo vreme ne ustavi srčnosti in izjemne pripadnosti spominov pretekle zgodovine zvestih pohodnikov.

Četrty pohod na Globočak ob 90-letnici začetka prve svetovne vojne. (Foto: Občina Kanal ob Soči).

Gledališko postavitve resničnih dogodkov kot trpljenja naših ljudi v začetku pred izgonom iz svojih ognjišč je oblikovalo kar 72 nastopajočih. Poleg kambreške gledališke predstave Kontraband čez Idrijo, še godbeniki iz Anhovega, pevskega zbora »Cintare« iz Ljubljane, pevskega zbora Znamenje iz Volč, otroci krajevne skupnosti Kambreško, zgodovinski društvi IR87 in Alpini iz Tarbija (Srednje-Benečija).

Ganljivo in izjemno slovesnost, ki se vsako leto začne z daritvijo svete maše za vse žrtve vojne, je tudi letos daroval vojaški kurat Milan Pregelj. Izjemnost in piko na i pa je s svojim govorom dodal podžupan občine Kanal ob Soči Jožef Kralj.

Tudi letošnji pohod je TRD Globočak iz Kambreškega pomagalo realizirati območno združenje OZVVS Kanal, krajevna skupnost Kambreško in občina Kanal ob Soči ter v sodelovanju z vikariatom štaba slovenske vojske, zgodovinskimi društvi IR87 in Alpini iz Tarbija ter prijateljev iz Benečije. Tudi letos z zastavo miru, ki si jo prijatelji vsako leto izmenjujejo na Burnjaku v Benečiji in na Globočaku in kjer jo do naslednjega srečanja z Benečani čuvajo prijatelji na Kambreškem.

Slovesnost na Globočaku postaja dan, ko se ne spominjamo samo žrtv prve svetovne vojne kambreško-srenskih vasi, ampak vsega trpljenja in usode ljudi v celotni občini in seveda v Benečiji. Samo na Kambreško-Liškem Kolovratu je leta 1910 živelo 1.914 prebivalcev, danes le nekaj čez 300. Vendar je tako v Ligu kot na Kambreškem še vztrajnih, ki se v obeh društvih in krajevnih skupnostih trudijo, da bi tu tudi ostali in se na Globočaku, na prazniku kostanja in medu ter pri sosedih na Burnjaku vsako leto še dolgo srečevali, se spominjali in nikoli pozabili pretekle zgodovine. Predvsem pa, da bi ne vrag, le sosed bil mehak.

Veterani vojne za Slovenijo

>> Miro S., OZVVS Kanal

Veterani OZVVS Kanal smo se v zadnjem obdobju udeležili dveh pomembnih spominskih slovesnosti.

Prisostvovali smo otvoritvi spomenika v Krakovskem gozdu konec oktobra. Spominsko srečanje je bilo posvečeno obletnici izгона

Na proslavi v Krakovskem gozdu od leve proti desni stojijo Stanislav Makarovič, Bernard Skrt, Jože Velušček, Egon Krpan in Marjan Nanut (Foto: Miro Strosar)

zadnjega vojaka JLA iz Slovenije, predvsem pa zaustavitvi oklepne kolone agresorske vojske v Krakovskem gozdu v vojni za Slovenijo. Leta

1991 je bilo pri nas nad 70 večjih oboroženih spopadov, ravno zlom JLA v Krakovskem gozdu pa je pokazal vso ranljivost agresorja. V noči s 25. na 26. oktober 1991 pa je iz koprškega pristanišča odplula ladja z zadnjimi vojaki jugoslovanske vojske.

Novembra pa smo se udeležili tudi slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja na Dvorcu Zemonu pri Vipavi. Tu je prišlo pred petnajstimi leti do dogovora o ustanovitvi manevrske strukture za Severno Primorsko. Slavnostni govornik je bil Tone Krkovič, načelnik MSNZ za Slovenijo. Navzoče so pozdravili tudi Drago Vidrih, na-

čelnik MSNZ za Severno Primorsko, Angel Vidmar, predsednik društva veteranov SEVER Severne Primorske in vipavski župan Ivan Princes.

Ložice dobile, kar jim pripada

>> Vanda Colja

Na dan otvoritve športno rekreativnega centra Ložice je bilo lepo vreme. Center je ujet na čudovitem kraju med reko Sočo in cesto.

Na igriščih so zaplesale članice Twirling skupine Deskle, program pa so popestrili še člani godbe na pihala Salonit Anhovo, otroci vrtca Deskle, domača gledališka fantovska skupina in glasbena skupina 7 Šrit.

Predsednik Športno rekreativnega društva Ložice Albin Stanič je velikemu številu gostov in obiskovalcev na otvoritvi predstavil nastajanje športnega parka, ki zajema manjšo zidano stavbo za družabna srečanja in igrišča ter parkirišče.

Zgodba o igriščih se je začela odvijati pred desetimi leti, ko so Soške elektrarne Nova Gorica nameravale zgraditi novo hidroelektrarno Plave II prav na območju vasi Ložic. Predstavnik novogoriškega podjetja Valentin Golob in Alida Rejec sta prebivalcem Ložic na zboru krajanov ponudila možnost o primerni odškodnini zaradi motenja med gradnjo in izgube starega igrišča ter kopališča ob Soči. Pred izgradnjo hidroelektrarne so se dogovorili o gradnji pločnika in javne razsvetljave od Anhovega do Plavi in čistilne naprave. Po končanju izgradnje hidroelektrarne pa se je uresničevala gradnja igrišč.

Skorajda 70 odstotkov krajanov se je v anketi se je strinjalo za takšno obliko in obseg igrišč, kakršna so danes pred nami. Dogovor je upošteval tudi finančni načrt in sicer tako, da se združijo sredstva, ki so bila obveza Soških elektrarn do vasi Ložice ter namenska sredstva iz odškodnine občine Kanal ob Soči v obsegu deset odstotkov, ki so prav tako pripadala vasi Ložice za izgradnjo športno rekreativnega centra. Soške elektrarne so leta 2003 za investicijo namenile 40 milijonov tolarjev, namenska sredstva v obsegu desetih odstotkov skupne odškodnine pa so znašala 36,5 milijonov tolarjev. Iz sredstev občinskega proračuna pa je bilo dodanih še 7,5 milijonov tolarjev za dokončanje investicije.

Albin Stanič nikakor ni pozabil pohvaliti in se zahvaliti tudi podjetju Elektro Primorska, ki je sodelovalo z gradnjo trafo postaje za vas Ložice, javno razsvetljavo in opravilo še vrsto drugih manjših del, čigar skupna vrednost je znašala 17 milijonov tolarjev. Ob koncu je še dodal, da ima kanalska občina v svojem grbu most, ki simbolično pomeni združevanje ljudi, zato je povabil vse v občini, da čim pogosteje uporabljajo nov športno rekreativni center v Ložicah.

Srečanje krvodajalcev v Biljah

>> Danila Schilling

Dajanje krvi potrebnim bolnikom je plemenito družbeno dejanje. Konec oktobra so se v Biljah srečali vsi tisti, ki z darovano krvjo opravljajo to plemenito dejanje.

Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica je krvodajalce povabilo na srečanje v Dom krajanov »Negovan Nemec« v Biljah. Po pozdravnem govoru predsednika območnega združenja Rdečega Križa Stojana Kralja in direktorja Splošne bolnišnice Franca Derganca Šempeter Darka Žiberne ter slavnostnem govoru župana občine Miren - Kostanjevica Zlatka Martina Marušiča so podelili priznanja krvodajalcem. Med mnogimi so na oder poklicali tudi požrtvovalne dajalce iz naše občine. Marjan Medvešček in Jelka Kodelja sta kri darovala 25 krat, Marjan Valentinčič 60 krat, Peršolja Stane pa kar 70 krat.

Pomen darovanja krvi so v nekaj verzih namenili tudi biljenski šolarji in v moj spomin so se vtisnile naslednje besede: Kri potrebuje ves svet, brez nje bi bila Zemlja izgubljen planet.

Vsem darovalcem iskrene čestitke in hvala, ker zaradi vas naša Zemlja še ne bo izgubljena.

Jesenski ples

>> Božo Lovišček, starešina roda Odpornih želv

Taborniki roda Odporne želve Anhovo smo organizirali že tradicionalni družabni ples v šotoru v Desklah. Pobuda in ideja staršev mladih tabornikov je padla kot jesenski sadež z drevesa in ta je obrodil sadove.

Na zaključke raznih prireditev, taborov, srečanj, ki smo jih taborniki organizirali za otroke, smo povabili tudi starše. Imeli smo igre in skeče, v programu pa so sodelovali vsi, nagrade pa so dobili kdo drug kot otroci. Prijetno vzdušje ob delu, še bolj pa po zaključku, je staršem dalo misliti, da zakaj tudi za starše ne organiziramo druženja v taki obliki. Tako za starše, simpatizerje tabornikov in vse ostale,

do besede ob dogodku, ki ga je snemala tudi zasebna TV ekipa iz Italije. Kuharji so poskrbeli za okusno in obilno večerjo z dobro kapljico. Pogrinjek je bil vključen v ceno.

Pridite in prepričajte se tudi vi, ekipa Preverjeno se je že. Se vidimo prihodnjič. Še napoved za naslednji ples: ekipa Preverjeno bo snemala najdaljši poljub.

Trta kinrobat čaka na trgače (Foto: Lojzka Reščič)

Prenočišča pri Martinovih v Zagori

>> Vanda Colja

V skriti vasi Zagora najdemo domačijo s prenočišči. Občina Kanal ob Soči je tako bogatejša za 14 postelj, kjer lahko prenoči popotnik, turist, lovec, poslovnež ali ljubitelj narave.

Na glavni cesti neke med Solkanom in Kanalom najdemo odcep na desno in po kilometru vožnje po asfaltirani cesti pripeljemo do lično urejene domačije Martinovih, ki jo obdajajo vrhovi Kuka, Svete gore, Korade, Sabotina, znana Kota 383 iz 1. svetovne vojne. Mimo gre tudi zelo obiskana pot treh svetišč, ki povezuje romarske poti med Sveto goro, Marijino Celje v Ligu in Staro goro v Italiji.

Človek mora biti zares trmaste narave in velik optimist, da v tem odročnem in skritem kotičku, kar je pa najhuje, kraj nima tekoče vode, opremi sobe za turiste. Vesna in Bogdan Valentinčič sta staknila glavi in po starem pregovoru dokazala, »da lahko gresta z glavo skozi zid«.

Vesna je Brika, doma iz Biljane, kjer je zaradi delovnih in ambicioznih ljudi pridobi-

la veliko pozitivnih lastnosti tako od staršev kot od večine Bricev. »Družina Valentinčič v Zagori je po župnijski knjigi zabeležena že 260 let. Vsak prvi potomec je bil Martin, zato smo tudi našemu prenočišču dali ime Pri Martinovih. Življenje pa se je spreminjalo in domačini so se odselili bližje tovarni v Anhovem, kjer so našli boljši kruh. Stari, propadajoči domačiji sva življenje povrnili midva z Bogdanom pred dvanajstimi leti, ko sva se vselila. Za nama sta se v Zagoro vrnila še Bogdanova starša Dorica in Martin. Z združenimi močmi smo se lotili korenite prenove,« pripoveduje Vesna.

Vesna s ponosom pove, da je prišla s podeželja. Kraj ji je bil všeč, saj jo je spominjal na Brda. Ker po končani izolski turistični šoli ni našla zaposlitve, se je z možem podala v privatne vode. Bogdan se sicer še naprej ukvarja s strojnimi instalacijami, njej pa so mladostne sanje o turizmu postajale resničnost. Junija so uradno zakorakali v novi posel, ki je to deževno poletje kar zavetel. »Smešno,« pravi Vesna in navdušena pripoveduje, »vendar je bilo nočitev kar veliko. Več kot je bilo dežja, več je bilo gostov. Prihajali so naključni, ki so prenočili le eno noč ali pa so tu ostali nekaj dni in si ogledovali okolico. Naši gosti so iz različnih držav. Največ prihaja-

jo Izraelci, Italijani, Avstrijci, Belgijci. Najdejo pa nas preko interneta ali pa sprašujejo, kje bi lahko prenočili na potovanju po soški dolini. Vedno več ljudi išče mirne kraje, svež zrak, zelenje, privlačne pa so tudi ostaline 1. svetovne vojne. Največ mimoidočih gostov je motoristov, kolesarjev. Svetujem jim, kaj naj si ogledajo ali pa jih s kombijem kar mi peljemo do Postojnske jame, v Benetke, na Bled, v Idrijo, Kobarič, Brda ali kam drugam. Zelo so navdušeni nad lepotami in zanimivostmi Slovenije, saj jim poleg tega tudi pokažemo, kje lahko kupijo dobro vino, domačo salamo ali sir.«

»Velika finančna spodbuda so bila prav gotovo nepovratna občinska sredstva, ki so nam pomagala, da smo lahko prostore uredili tako kot smo želeli in v krajšem času, kot bi sicer. Zato se zahvaljujemo županu Miranu Ipavcu in svetnikom za to odločitev. Danes imamo pet dvoposteljnih sob in apartma, vse opremljeno po predpisih, ki odgovarjajo trem zvezdicam. S tem pa še nismo zaključili. Pri Martinovih imamo še veliko načrtov, ki vključujejo tudi srečanja večjih skupin in ponudbo polnega penziona. Toda najprej je potrebno do naše domačije pripeljati tekočo vodo. Sedaj koristimo deževnico iz vodnjaka, v sušnih dneh pa nam jo pripeljejo gasilci s cisterno,« je zaključila Vesna Valentinčič.

Krapi na odru

>> Severin Drekonja

Leto je naokrog in v Amaterskem gledališkem društvu Kontrada iz Kanala začnemo novo sezono s študijem Ingoličeve komedije Krapi, ki naj bi premiero dočakala okrog 8. februarja 2006.

Ob izteku leta 2005 se v AGD Kontrada Kanal z zadovoljstvom in ponosom oziramo na preteklo sezono, v kateri smo na oder postavili Goldonijevega Nergača in ga odigrali kar dvaindvajsetkrat. Uspešno smo tudi nadaljevali in nadgradili lani začeto srečanje amaterskih skupin Gledališče na Kontradi. Hkrati pa že gledamo naprej: začeli smo z vajami za novo predstavo.

Na bralnih vajah smo zastavili temeljno podobo predstave in posameznih oseb. (Foto: AGD Kontrada)

Priprave so se začele avgusta, ko smo ponovno zaprosili za sodelovanje režiserja Staneta Lebana in skupaj z njim izbrali nov komad. Pri izboru smo sledili predvsem želji,

da bi zaposlili čimveč članov naše skupine. Tako smo med tremi, štirimi besedili izbrali komedijo Antona Ingoliča Krapi, ki zahteva petnajst nastopajočih, torej skupaj s tehniko dvajsetčlansko ekipo.

Ingoličevi Krapi so razmeroma neznano delo. Dogajanje je postavljeno v majhno mesto, v katerem se za nekaj mesecev nastani pisatelj, da bi dobil snov za svoj roman. Seveda so mestni veljaki (krapi) navdušeni nad tem, da bo o mestu in o njih spisana cela knjiga – a navdušenje splahni, ko knjiga izide in prikaže njihovo resnično podobo. Da se tudi iz tega položaja izmotajo, je samoumevno; kako se to razplete, pa prepustimo premieri.

Z bralnimi vajami v osnovni šoli v Kanalu smo začeli konec oktobra. Po devetih srečanjih

smo se preselili na oder deskanskega Kulturnega doma, kjer se bomo vsaj dvakrat na teden trudili, da predstavo z vseh strani dodelamo do 8. februarja.

Primorska dekleta v Nemčijo

>> Danila Schilling, Kulturno društvo Svoboda Deskle

Kulturno društvo Svoboda Deskle je konec septembra organiziralo predstavitev knjige Primorska dekleta v Nemčijo gredo avtorice Dorice Makuc, izdano pri Goriški Mohorjevi družbi.

V prepolni župnijski dvorani v Desklah je predstavitev čustveno povezovala gospa Silva Matevžičeva, odlomke iz knjige pa sta

prebiral Ana Kralj in Karin Rutar. Delovanje Goriške Mohorjeve družbe, knjigo in avtorico je predstavil njen nekdanji predsednik msgr. Oskar Simčič. Avtorica Dorica Makuc je v knjigi opisala usode primorskih deklet v najbolj mračnih letih dvajsetega stoletja. V njej so vtkane tudi pripovedi domačih deskanskih deklet, ki so spoznale grenkobo nemških taborišč. V cvetu mladosti je bilo 21. junija 1944 iz Deskel odpeljano 27 deklet in žena. Danes je živih še pet in vse živijo v Desklah.

Na predstavitvi knjige. (Foto: Jožef Kralj)

Razstava ročnih del

>> Sonja Stanič, predsednica DU Kanal

Že četrto leto smo pripravili razstavo ročnih del v počastitev dneva starejših občanov. Skozi vse leto pridno sodelujemo v kroških ročnih del. Posamezniki pa sami ustvarjajo in preživljajo lepe trenutke ob oblikovanju lesa in slikanju.

Franc Jerončič, ki že vrsto let rezbari, je dejal, da se najbolj odpočije po težkem fizičnem delu, ko se usede in začne z dletom oblikovati les. Tudi naša 92-letna članica Hilda Bajt še vedno prime za kvačko in ustvarja lepa dela. Mi člani Društva upokojencev Kanal se želimo družiti in sodelovati tudi z mlajšimi generacijami, saj so nekateri vključeni v naše krožke.

Risba Alenke Čargo je bila uporabljena za plakat na temo Ukradena mladost – sirote vojn in človeških grdobij.

Predvsem bi rada omenila dve dekleti Alenko Čargo iz Ročinja in Tino Kogoj iz Doblarja. Obe obiskujeta Varstveni delovni center v Tolminu. Alenka Čargo se je prijavila na tečaj Pišem v miru in svobodi. Njena risba je bila nagrajena. Zato so njen motiv uporabili za plakat predavanja na temo Ukradena mladost – sirote vojn in človeških grdobij v Cankarjevem domu v Ljubljani. Tina Kogoj izraža svoja nežna čustva v različnih izdelkih.

Tudi na razstavi sta poleg naših članov – razstavljalcev razstavljali dela napravljena z veliko natančnostjo in prizadevnostjo. Razstavo si je ogledalo okoli štiristo obiskovalcev.

Zahvaljujem se Silveriju Bajt, ki nam je brezplačno odstopil prostor za razstavo. Upam, da bomo tudi v prihodnje razstavljali naša dela, ki dokazujejo, da smo še vedno pripravljeni delati in ustvarjati.

Pozdravljena, domača vas Avče!

>> Breda Medvešček

V Avčah smo letos na dokaj neustaljen način praznovali Martinovo. Večnamenska dvorana gasilskega doma v Avčah se je čudežno prelevila v likovno galerijo.

Boža Bucik na otvoritvi svojih del. (Foto: Borut Jurca)

Tam je svoja likovna dela razstavljala Boža Bucik, ki jih je na ogled postavila ob pomoči Avčanov, ob vzpodbudi sorodnikov in prijateljev ter pod pokroviteljstvom Športnega kulturnega turističnega društva Avče.

Upokojena učiteljica Boža Bucik se je rodila 1942 leta v Avčah, sedaj pa stanuje v Solkanu.

Iz tega dejstva izhaja tudi nekoliko nostalgичen naslov razstave Pozdravljena, domača vas!, ki nas je v obliki napisa pozdravil na steni ob vhodu v dvorano. Kasneje smo v priložnostni zloženki prebrali, nato pa še iz avtoričinih ust izvedeli, da je navezanost na rojstni kraj in kraj njene mladosti zelo pomemben dejavnik v njenem življenju, predvsem pa pri likovnem ustvarjanju. Pričujoča razstava naj bi

bila nekakšna oddolžitev slikarke domačemu kraju.

Naslovesnosti ob odprtju razstave je slikarko in njeno delo predstavila Breda Medvešček, ki je zbrane presenetila še z branjem ene svojih pesmi. Mirjam Sarđoč je svoji prijateljici Boži Bucik občuteno zapela pesem Simona Gregorčiča Znamenje v Venturinijevi glasbeni priredbi. Pevke vokalne skupine Kresnice - Matejka, Erika in Boža, pa so navdušile z venčkom slovenskih narodnih in ponarodelih. Pesem Kje so tiste stezice je za simpatičnimi kresničkami sponzoro povzela vsa dvorana.

Razstavljenih 33 del lahko imamo za izbor slikarkinega skoraj desetletnega dela. Od likovnih tehnik sta prevladovala predvsem akvarel in olje. Opaziti je bilo, da se v akvarelu kaže najbolj pristen avtoričin izraz in lahko bi rekli, da je Boža Bucik ta likovna tehnika v povezavi z motiviko, ki ji jo narekuje, najbolj na kožo pisana.

Videli smo pejsaže in vedute predvsem kot akvarele, tihožitja pa tudi v oljni tehniki, čeprav smo si lahko ogledali kar nekaj nežnih akvarelnih šopkov. Od motivov je domačinom verjetno najbolj ostala v spominu domača cerkev Marije Snežne v Nadavčah in posebej slikovita glavna vrata tega hrama ter tudi veduta vasi Avče.

Med vaščani zelo lepo sprejet dogodek naj bi bil, kot je v svojem nagovoru dejala Boža Bucik, vzpodbuda, da bi še kdo med nami pokazal, kaj zna. Ljudje pa znajo narediti in skupaj spraviti neverjetne stvari. Potrebno je le malo dobre volje in nekaj poguma. Pa kakšna lepa beseda za nežne duše, ki si včasih kar ne upajo dati na svetlo svojih skritih snovanj - takšnih in drugačnih.

Spominska razstava Ivana Primožiča (1898-1971)

>> Petra Paravan

Nosil je baretko, pa tak suhljat možic je bil, se nekateri izmed Kanalcov bežno spominjajo, drugi pa obujajo spomine celo na poznanstvo in prijateljstvo s slikarjem Ivanom Primožičem.

Namreč zadnja leta svojega življenja je prebival v slikovitem kraju ob Soči, zato ne preseneča, da je marsikomu dobro znana, simbolična podoba Kanala nastala tudi pod njegovim čopičem. (Morda bi bilo zanimivo raziskati, kako daleč v preteklost sega prva upodobitev kanalske vedute in kateri umetniki so jo vse do danes naslikali.)

Primožičeva politična dejavnost in najbrž tudi nemirnost duha, v razburkanem obdobju prve polovice 20. stoletja, sta mu odprli vrata v pustolovščine. Nekoliko manj vznemirljivo kakor Indiana Jones je potoval po različnih deželah, ki so puščale pečat ne njegovih delih.

Razstavljene podobe, v tehniki olje na platno, nam ponujajo v-pogled v naravo, kraje, mesta in ulice, kjer so ljudje ponekod samo

nakazani. Sicer pa tudi sam slikarski slog meji v določenih delih na nekoliko zabrisan barvni realizem. Portretisti ponavadi ustvarijo resničnost obrazov z izrazom psihološkega pridiha, krajinarji pa črpajo izrazno moč iz primerne razporeditve figur (kompozicije), barvne lestvice in nekega nagovora, ki velja za vse umetnine. Marsikatera krajina (marina, veduta) ali tihožitje nas nagovori prav s svojo slikovitostjo in barvno izraznostjo.

Mogoče se kdo vpraša, zakaj Primožiča ni v pregledu slovenske umetnosti, in najbrž pomisli, da je realizem zaznamoval 19. stoletje in da ne sodi v tokove umetnosti 20. stoletja, kjer prevladujejo abstrakcija ter kopica raznih izmov. Ostajal je pač zvest svojemu načinu slikanja, predvsem pa ustvarjalnemu duhu, ki ga je porajal dosmrtni idealizem.

Če se vam je razstava v Galeriji Rika Debenjaka izmuznila in si še vedno želite pogleda v svet Primožičevega ustvarjanja, si jo lahko ogledate v kulturnem domu v Bovcu do 6. januarja 2006. Na tak način se tudi razstava simbolično sklene v počastitev spomina slikarju, ki pa je svoja otroška leta preživel na Srpenici.

Mesec fotografije

>> Petra Paravan

Kulturni dom v Desklah je v začetku oktobra gostil odprte razstave fotografij in multivizije Viljema Cigoja, kar je bilo resnična paša za oči in ušesa. Izmenjujoče se fotografije na platnu je spremljala avtorska glasba Lada Jakše in recitacija Ivana Mermolje.

Fotografije čarobne narave rečice Hubelj so pred gledalci oživele, kajti že sama tehnika multivizije, ko se fotografije menjajo po nekaj sekundah, daje vtis premikanja, čeprav to še ni film. Vendar oživele niso le zaradi tehnike, ampak predvsem zaradi glasbe, ki je poustvarila naravne zvoke žuborenja, kapljanja, umirjenega in hitrega teka reke, majhnih slapov in tolmunov. Ob tem pa je k živosti pripomogel še prodoren basovski glas, ki nas je začaral s pripovedko o nastanku reke. Po hitro minljivi enourni otvoritveni predstavi (tvi), so se odprla vrata v stekleno dvorano, kjer smo lahko še enkrat opazovali razstavljene skladno zasnovane fotografije. Prav tako smo si lahko na televizijskem ekranu znova ogledali multivizijo s spremljavo glasbe in pripovedovanja, ki pa je bila le senca prej doživete predstave, saj najbrž vsi poznamo čar vzdušja »v živo«. Spoj podobe, glasbe in umetniškega branja je obiskovalce napolnil z močnim doživljanjem, z navdušenjem, s stanjem odprtih ust in velikih oči. Nihče ni odšel ravnodušen, ostale so sledi, čeprav morda le kratkotrajne.

Ob tem lahko pomislimo na prisotnost umetnosti v vsakdanjem življenju. Ali ni glasba radost duše? In knjiga zvesta prijateljica? Po-

Avtorji razstave Obleka naredi človeka. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

temtako smo včasih vsaj malo v stiku z njo. Mogoče poznamo občutje, ko po ogledu filma kar zamišljeni obsedimo? Ali pa nam je razstava uvod v kakšno razmišljanje?

Morda nas k razmisleku pritegne hudo-mušni naslov naslednje razstave fotografij Obleka naredi človeka. Trije fotografi Bruno Bizjak, Bogdan Kralj in Dušan Miška so v svoje objektivne ujeli dekleta z barvitimi »oblekami Evinega kostima«. Potovali so v Avstrijo na festival »body paintinga«, barvanja oziroma poslikave telesa, kjer so jih obdajale ženske kakor morske deklice, saj je bila skupna tema festivala voda. Kljub temu, da so bile gole, niso dajale takega vtisa, kajti moč vidne zaznave je pogosto zvijačna. Prav to (avdio)vizualno zaznavanje pa se s polja umetnosti širi v vsakdanje življenje z raznovrstnimi komunikacijami in mediji, ki nam nikakor niso tuji, a se tega vpliva morda niti ne zavedamo.

Tistega dne v Pakistanu

>> Iz popotniškega dnevnika Vesne Velišček

Dan: sobota 8. oktober 2005, ura: 8:50 po lokalnem času, kraj: Gilgit, avtobusna postaja.

Ravno smo prešteli denar za plačilo štirih kart do Islamabada, torej rezervacija je bila potrjena za 10. oktober 2005 ob 7:30, nakar se začno tresti tla. Strmim v luč, ki veselo miga sem ter tja, nato mi pogled uide na zunaj parkirani avtobus. Ta se v ritmu premika enkrat v levo in drugič v desno. Panično zakričim: »Potres« in v istem hipu primem Katjo za roko in obe stečeva ven iz stavbe. Za nami pa še trije uslužbenci. Eden izmed njih nosi s seboj že dvakrat prešteti denar za karte do Islamabada. Tla se še vedno tresejo... 20 sekund... 30 sekund in tresenja kar ni konec.

Opazujem gore, ki nas obdajajo. Vse so prekrite s snegom. Oblaki prahu nad njimi opozarjajo, da potres ni bil tako nedolžen, kot se je nam zdel v prvem trenutku. Sprožijo se manjši plazovi. Ljudje se zbirajo, stremijo v oblake prahu in modrujejo o jakosti potresa. Zapaničarim, kot je v moji navadi: »Ej, pokličimo domov in povejmo, da je bil v Pakistanu manjši potres, da pa je z nami vse v redu.« A ostali trije moji sopotniki Katja, Maja in Martin se z mano ne strinjajo. Menijo, da je potres le lokalna zadeva in da se bo o njem poročalo le v lokalnih medijih.

Nato se s kombijem odpravimo v sto kilometrov oddaljeni Karimabad, našo naslednjo destinacijo. Nekateri deli ceste so zasuti s kamenjem. Te gmote kamenja brez večjega napora zaobidemo. Kombi nabira kilometre, vijuga nad rečno strugo in med vrhovi sedemtisočakov, nakar voznik kombija upočasni vožnjo, saj je pred nami dolga kolona stoječih avtomobilov in kamionov. Ustavimo se, se sprehodimo do ogromnega kupa kamenja, ki ga buldožer premika iz levega dela cestišča na desnega. Torej, očistič bo le en del ceste. To je tipična pakistanska navada – zakaj oba dela, če se lahko z manjšim naporom očisti le en del ceste. Čakamo približno pol ure, če ne več.

Čas je v Pakistanu relativen. Najbolje je ne spraševati po času, ker vse poteka počasi. Kolona se začne premikati. V bistvu smo se premaknili za dobrih deset metrov. Zopet čakanje. Vročina. Ženska za mano že tretjič odpira okno in išče primerno mesto, kamor bo nabrano slino izpljunila. Otrok v kombiju joče. Ostali sopotniki srepo strmiijo pred sabo. Vsak dodaten in nepotreben gib bi bil zanje napor, zato niti ne govorijo niti ne preklinjajo nad nastalo situacijo – čakanjem, da bo del

Za Vesno Velišček se pnejo beli vršaci. (Foto je last: Vesne Velišček)

ceste zopet prevozen. Sedim pri oknu in opazujem vršace nad menoj. Tisti hip začne po pobočju hriba drseti kup kamenja. Ustrašim se in začnem potiskati Katjo iz kombija. Šlo je še za en popotresni sunek. Tečemo stran od kombija proti rečni strugi. Ljudi zagrabi panika. Ozrem se in vidim, kako Martin fotografira

padajoče kamenje in sploh ne pomisli, da bi tekel stran. Očitno so slike pomembnejše od česar koli drugega.

Tresenja je konec, levi del cestišča je očiščen, ljudje vidno pretreseni nad nastalo situacijo, gledajo v gore, ki so obdane s prahom. Vozimo se še dobro uro in nato prispemo v idilično vasico Karimabad. Dan je sončen, lep in kot tak primeren za sprehod do bližnje vasi. Pozno popoldne se vrnemo s potepanja. Ustavimo se v lokalno kafe, poleg kave, rogljičev in lokalnega hunza kruha, ponuja še pestro izbiro knjig od vodičev, zemljevidov do romanov in najnovejših bestsellerjev. Prodajalec nam pove o potresu, ki je danes prizadel Pakistan in povzročil ogromno škode. A nas to še ni prepričalo, da bi poklicali domov. »Vsi vse stvari še bolj napihnejo«, smo menili.

Ker smo že izven turistične sezone, je veliko trgovin in restavracij že zaprtih. V trebuhu nam že kruli. Z Martinom greva na večerjo v lokalno restavracijo. Velike izbire ni, le močno pikanten riž. Okus po čiliju omilim z veliko žlico soli in kozarcem vode. Ko moški glas iz mošeje oznani čas za iftar/večerjo (smo v mesecu ramadanu), takrat je dovoljeno po celodnevem postu jesti, piti in kaditi. Za spolne odnose pa nisem sto odstotna. Nekateri se posta strogo držijo, drugi ne. Ura je 19:00, čas poročil. Veliko miz je zasedenih. Sem edina predstavnica ženskega spola v restavraciji. Možje bulijo v televizijo. Tudi sama začnem spremljati novice – podrte hiše, jokajoči ljudje, reševalci, trupa. Slike so grozljive. Komentator govori v urdu jeziku. Ujamem le posamezne besede kot so Pakistan, Musafarabad, Abbottabad, Balakot, Mansehra, Kašmir. Nato pod sliko zagledam podnapise v angleškem jeziku: 20.000 mrtvih, zrušena stolpnica v Islamabadu, izredno stanje v Pakistanu, ... Nimam več apetita. Pogledam Martina in mu rečem: »Takoj po večerji grem poklicati starše, da je z nami vse v redu.« Telefonski pogovor je kratek in jedernat: »Z nami je vse ok.« V očetovem glasu začutim, da je zaradi klica pomirjen. Še dolgo v noč razglabljamo o potresu v Pakistanu.

Kaj sodi v zabojnik z napisom embalaža?

Za izvedbo ločenega zbiranja embalaže so v lokalnih skupnostih po celi Sloveniji organizirani ekološki otoki. Skupaj jih je kar 7.300, sestavlja pa jih več zabojnikov skupaj, praviloma je eden za papir, drugi za steklo, tretji za embalažo in nekje še četrti za komunalne odpadke.

V primerih, ko sta na ekološkem otoku dva zabojnika, eden za kovinsko in drugi za plastično embalažo, se odvzre plastično in kovinsko embalažo ločeno. Na vsakem od zabojnikov je tudi nalepka s podrobnimi navodili.

V zabojniku z napisom embalaža se na ekoloških otokih skupaj zbira plastična in kovinska embalaža. V zabojnik za ločeno zbiranje embalaže sodijo, plastenke (sadnih sokov, pralnih sredstev), plastični kozarci in lončki, plastične vrečke in folije (nakupovalne vrečke, folije, ki držijo več enot skupaj, folije od embalaže napolitank), embalaža za tekoča živila (embalaža mleka, sadnih sokov, jogurtov), pločevinke živil in pijač (embalaža piva, tune)

V zabojnik za ločeno zbiranje embalaže ne sodijo plastična embalaža nevarnih snovi ali njihovi ostanki (motorna in druge vrste mineralnih olj, sredstva za zaščito rastlin – pesticidi,

barve laki, redčila) in kosovni plastični predmeti (otroške igrače, polomljeni plastični stoli).

V sistemu družbe za ravnanje z odpadno embalažo Slopak se vsebino ekoloških otokov presortira glede na različne materiale. Nato se kovinska, steklena, kartonska, lesena in plastična embalaža predela. Z reciklažo odpadne embalaže pridobimo sekundarne surovine, ki se lahko spet vrnejo v proizvodnjo. Iz odpadne plastike tako nastanejo ohišja za svinčnike, vžigalnike, zabojčki ... Zaradi ločenega zbiranja in predelave odpadne embalaže se deponije odpadkov manj zapolnijo, kar tudi pomeni manjšo obremenitev za okolje.

Demografska o

PRIKAZ GIBANJA PREBIVALSTVA NA OZEMLJU DANAŠNJE OBČINE KANAL:

	1868	1900	1931	1961	1971	1981	1991	2002	2004
OBČINA KANAL OB SOČI	8.560	9.399	9.392	7.370	7.261	6.958	6.610	5.978	6.177

ŠTEVILO PREBIVALCEV PO NASELJIH 2002:	2002
AJBA	92
ANHOVO	610
AVCE	293
BODREŽ	119
DEKLE	1.324
DOBLAR	89
GORENJA VAS	224
KAL NAD KANALOM	318
KAMBREŠKO	137
KANAL	60
KANALSKI VRH	1.273
LEVPA	194
LIG	143
MORSKO	201
PLAVE	376
ROCINI	329
SENIŠKI BREG	137
UKANJE	X*
ZAPOTOK	X*

* natančno število ni navedeno, zaradi varovanja osebnih podatkov (majhno število prebivalcev). Vir: www.stat.si

groženost občine Kanal ob Soči

>> Patrik Ipavec

Demografska ogroženost pomeni vedno večjo grožnjo razvoju naše družbe. Tu mislim predvsem na razviti svet, kjer je postala vse manjša rast prebivalstva glavni problem. Še večji problem pa pomeni zmanjševanje števila prebivalstva, saj se za številkami skrivajo napovedi vse večjih težav za naš razvoj in prihodnost občine Kanal ob Soči.

Ozemlje današnje občine že skoraj eno stoletje doživlja trend zmanjševanja števila prebivalstva, zato sodi med območja močnega redčenja prebivalstva. Sem sodi večina obmejnih občin in večina Prekmurja. Občina Kanal ob Soči sodi k 75 odstotkom ozemlja Slovenije, kjer se pojavlja zmanjševanje števila prebivalstva. Sem sodi skoraj celotno podeželje Slovenije.

Zaradi depopulacije, neprestanega zmanjševanja števila prebivalstva v zadnjih desetletjih, starosti prebivalstva in visokega deleža zaposlenih v kmetijstvu, ki so predvsem starejši, in nižje izobrazenosti se občina uvršča v ogrožena območja z velikimi razvojnimi težavami. Pomanjkanje delovnih mest povzroča odseljevanje predvsem bolj izobraženih. Težave se kažejo v pomanjkanju aktivnega prebivalstva, v zapiranju šol, urejanju infrastrukture za starejše občane in zaraščanje kulturne pokrajine.

Investicije v ceste, daljnovode, vodovode, obstoj trgovin postajajo vse bolj vprašljive, zaradi praznjenja naselji. Vse to vodi v natančno analizo gibanja prebivalstva. Z rezultati slednje lahko nato napovedujemo dogodke v prihodnosti in se nanje pripravimo oziroma oblikujemo protiukrepe.

Največ okrog 1900

Občina Kanal ob Soči je bila najgostejše poseljena pred začetkom prve svetovne vojne, ko je živelo po popisu leta 1900 na ozemlju občine 9.399 ljudi. Od takrat dalje je število samo še padalo. Največji upad je zabeležen med letoma 1931 in letom 1948, ko so bili prebivalci podvrženi italijanskim nacionalističnim pritiskom, zaradi česar se je tudi množično izseljevalo v tujino in takratno kraljevino Jugoslavijo.

Po drugi svetovni vojni se je število ljudi počasneje zmanjševalo, predvsem zaradi velikega priseljevanja delavcev, ki so delali v tovarni Salonit Anhovo. Mnogi so prišli tudi iz ostalih republik nekdanje Jugoslavije. Val novih delavcev so vsrkali naselja Anhovo, Deskle in Kanal. Prvemu se je prebivalstvo povečalo za okoli sto prebivalcev, v Desklah za tristo, največ ljudi pa se je naselilo v Kanalu, kjer se je prebivalstvo v tem času povečalo za okoli sedemsto ljudi. Prebivalstvo Kanala se je tako v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja skoraj podvojilo in s tem je Kanal postal največje naselje na območju današnje občine. Pred tem je Kanal z osem-

sto prebivalci oziroma petsto prebivalci na začetku 20. stoletja zaostajal za marsikaterim naseljem.

Čas velikih selitev

Na začetku stoletja je imel primat Kal nad Kanalom in ostale hribovske vasi, med vojnama pa je z odprtjem cementarne največje postalo Anhovo. Žal je Anhovo doživelo tudi enega največjih upadov prebivalstva in to že v sedemdesetih, zaradi širitve tovarne Salonit. V času velikih selitev v občino, pa je prišlo tudi do velikih selitev znotraj občine. Vsa naselja razen Kanala in Deskel so v sedemdesetih letih zabeležila padec prebivalstva. Največji padec so dosegle hribovske vasi zlasti Kal nad Kanalom in Kambreško, kjer se je prebivalstvo več kot prepolovilo, še večji udarec pa sta doživeli dve manjši naselji. To sta naselji Zapotok in Ukanje. Danes so ti dve vasi skoraj popolnoma izpraznjeni. Ljudje so se množično preseljevali iz hribov v dolino zaradi zaposlitve in slabih prometnih povezav, medtem ko so se nekateri iz doline preselili v večja središča, predvsem v Novo Gorico.

V osemdesetih je zaradi gospodarske krize prišlo do hitrega zmanjševanja števila prebivalstva, zaradi manjšega priseljevanja v občino. Krizo pa je občina doživela ob osamosvojitvi oziroma po njej, ko je tovarna Salonit prišla v krizo in bistveno zmanjšala število zaposlenih. Prebivalstvo v občini se je od leta 1991 tako zmanjšalo za več kot pet odstotkov in sega v sam vrh v državi. Zanimivo je, da se je zmanjševanje števila prebivalstva v tem obdobju opazilo tudi v večjih krajih v dolini. V Kanalu se je število prebivalcev znižalo kar za skoraj 300 ljudi na 1.273 prebivalcev leta 2002. Tako je največje naselje v občini postalo Deskle s 1.324 prebivalci.

Porast prebivalstva od osamosvojitve dalje pa so zabeležila manjša naselja v okolici Kanala in Deskel ter Kambreško, kar gre zasluga tudi boljšim prometnim povezavam v občini. Po najnovejših podatkih se je število prebivalstva od leta 2002 ponovno nekoliko zvišalo in znaša konec leta 2004 6.177 prebivalcev. To pomeni, da v občini živi 42 prebivalcev na km², kar je manj kot polovica povprečja gostote prebivalstva Slovenije, ki znaša 99 prebivalcev na km².

Gibanje prebivalstva

Glavna dejavnika gibanja prebivalstva sta naravni prirastek in selitveni prirastek. Prvi pomeni razliko med živorojenimi in umrlimi v določenem obdobju, drugi pa pomeni razliko med odseljenimi in priseljenimi.

Rodnost (število novorojenčkov na tisoč ljudi) vztrajno pada, saj se je od šestdesetih in sedemdesetih let, ko je znašala 18 živorojenih otrok na tisoč ljudi znižala na 9,1 otroka, kar pomeni za občino Kanal le 56 rojenih otrok v letu 2003. Medtem ko so družine imele v 19. stoletju v povprečju 4,7 otrok, ima danes v občini ena družina v povprečju le še 1,3 otroka. To pa je precej manj, kot zadostuje

za reprodukcijo prebivalstva (2,1 otrok na tisoč ljudi). Kljub temu pa je rodnost v občini še vedno nekoliko višja kot je slovensko povprečje.

Večja odstopanja dosegamo glede smrtnosti. Sredi 19. stoletja je umrlo 35 ljudi na tisoč prebivalcev, sredi šestdesetih let pa le deset ljudi na tisoč prebivalcev. Tako nizka smrtnost je ostala do danes. Zanimivo pa je, da v občini to stopnjo bistveno presegamo. saj pri nas umre skoraj 14 ljudi (13,9) na tisoč prebivalcev. Razloge iščemo seveda v starostni strukturi prebivalstva občine Kanal. Leta 2003 je umrlo 86 ljudi, kar je 29 ljudi več, kot se jih je rodilo.

Upad prebivalstva v občini znižuje selitveni prirastek, saj se še vedno več ljudi v občino priseli kot odseli. Leta 2003 se je tako v občino priselilo 57 ljudi, 49 pa se jih je odselilo. To pomeni, da je skupno leta 2003 v občini število prebivalstva upadlo za 21. Priseljjevanje ostaja življenjsko pomembno za občino, saj bi brez njega prebivalstvo občine Kanal ob Soči štel le 4.452 prebivalcev. V občino se je priselilo 1.526 prebivalcev, med njimi 238 iz tujine. Največ ljudi se je priselilo v Kanal, Deskle in Anhovo, tujci pa so se v največjem številu naselili v Desklah in Kanalu. Najmanj ljudi pa se je priselilo v Kal nad Kanalom in na Kanalski Vrh.

Staranje prebivalstva

S problemom padanja prebivalstva je močno povezan tudi proces staranja prebivalstva. Indeks staranja prebivalstva v občini znaša 148,4, kar je bistveno višje od slovenskega povprečja 106,9 in povprečja goriške regije 124,8. To pomeni, da se prebivalstvo občine za polovico hitreje stara kot v ostali Sloveniji. Če primerjamo starostno strukturo prebivalstva občine Kanal ob Soči in celotne Slovenije lahko opazimo, da v občini živi manj mlajšega prebivalstva in več starejših nad 55 let. Tudi povprečna starost prebivalstva 42,3 let je višja v občini kot v celotni Sloveniji, kjer je povprečna starost 40,3 let. Smo pa imeli v občini konec leta 2004 dva od 112 živečih stoletnikov v Sloveniji. Najhitreje se v občini stara prebivalstvo Ročinja in Doblarja, nadpovprečna sta tudi Plave in Bodrež. Najbolje pa kaže Ajbi, Seniškemu Bregu in Kanalskemu vrhu. To seveda ne pomeni, da se v nadalje tu prebivalstvo ne bo številčno zmanjševalo.

Vse te številke kažejo na črno prihodnost občine. Manjše hribovske vasi bodo verjetno propadle in postale naselja vikendov za preživljanje prostega časa konec tedna. Večino pašnikov bo zarasel gozd, kar bo močno vplivalo na prijetnost okolja. Slednje bo onemogočalo razvoj kmečkega turizma. Nekatere večje vasi se bodo verjetno ohranile, seveda če število delovnih mest v občini ne bo zmanjšalo. Naselja v dolini so bodo ohranila zaradi bližine Nove Gorice, kamor se bodo ljudje dnevno vozili v službo. V glavnem kaže, da bo število prebivalstva občine še padalo, vprašanje je le, kako hitro in kdaj se bo ustavilo.

Ko ne mislimo le nase

>> Alenka Velušček

Trideset let druženja, igranja, veselja, obiskov in podpore, razumevanja je za nami. Govorim o sodelovanju dveh ustanov, ki je preraslo v pravo prijateljstvo. Kdo je prijatelj?

Tisti, ki se zna veseliti uspehov drugega; tisti, ki ti je v podporo in pomoč, ko jo potrebuješ; tisti, ki ga rad obiskuješ; tisti, ki mu lahko zaupaš in pričakuješ, da te bo poslušal. Vse to se je dogajalo in se še dogaja med vrtcem Deskle in Oddelkom za invalidno mladino Stara Gora.

Še več. Krog prijateljev se z leti širi. To dokazujejo tudi člani Pihalnega orkestra Salonit Anhovo, ki se že vrsto let prijazno odzivajo povabilom na naša skupna druženja. V njihovi družbi smo preživeli mnogo veselih in prijetnih praznovanj.

Tudi spomladi, ko smo praznovali trideset letno neprekinjeno sodelovanje z Oddelkom za invalidno mladino Stara Gora, so bili z nami.

Letošnji decembrski koncert je bil v dvorani Kulturnega doma v Desklah. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Takrat smo si rekli, da bomo pripravili koncert in izkupiček namenili otrokom, ki jim ni dano, da preživljajo dneve brezskrbno, s starši, ko morajo žal zaradi svoje posebnosti v ustanovo. Želimo si, da bi jim vsaj minimalno izboljšali pogoje za doživljanje sveta. K sodelovanju smo povabili tudi Aniko Horvat in Giannija Rijavca, ki sta se odpovedala honorarju, ter Vladimirja

Čadeža. Med nastopajočimi so bili tudi otroci iz vrtca. Zapeli so pesmico, ki so jo posebej za to priložnost zapisale vzgojiteljice vrtca, uglasbil pa jo je Radovan Kokošar. Koncert je izzvenel ubrano, s posebnim nabojem in v zadovoljstvo organizatorjev, poslušalcev, izvajalcev in vseh, ki so prireditve podprli. V imenu otrok, hvala vsem.

Bili smo v Bohinju

Konec novembra smo se sedmošolci in osmošolci šole v Desklah z učiteljicama Marijo in Mojco podali dogodivščinam naproti. Pred nami je bil teden, ki naj bi ga preživeli v Domu Bohinj v Bohinju.

Ko smo prispeli, so nas namestili po sobah in z zanimanjem smo pričakovali naše sostanovalce, učence 7. razredov osnovne šole Franceta Bevka iz Ljubljane. Nič kaj navdušeni nismo bili, da bomo cel teden preživeli z neznanimi Ljubljanci. Eni druge smo ogledovali, se nasmihi in si mislili vsak svoje.

Iz zagate nas je kmalu rešil gospod Dušan, saj nas je vse skupaj - Desklane in Ljubljance - »pomešal« in oblikoval tri skupine. Tako smo bili prisiljeni čim prej navezati stike in začeti dihati drug z drugim. Pa sploh ni bilo težko. Lepo smo se ujeli, se zabavali, predvsem pa veliko novega naučili. Srečali smo se z zgodovino Bohinja in Bohinjskega jezera, spoznali smo bližnjo okolico, s kanuji smo pluli po Bohinjskem jezeru, pomerili smo se v lokostrelstvu, spoznavali smo pestrost bohinjskih tal, se srečali s planšarstvom in podobno. Ob koncu bivanja smo se pomerili v kvizu in ugotovili, da smo se veliko stvari naučili, si mimogrede zapomnili. Doživeli smo marsikaj. Celo sneg nas je že prvo noč obiskal in nam polepšal teden. Nepozaben je bil četrtkov večer, ko smo v slovo pripravili kratek program s plesom.

Dnevi so prehitro minili. Za marsikoga prehitro. Predvsem za tiste, katerih prijateljstvo je preraslo v simpatijo, mogoče celo v prvo ljubezen. In ta, vemo, boli. Sploh če je daleč.

Semenke na desklanskem odru

Na desklanskem odru so drugo novembrsko nedeljo ob pomoči Sonca (Tina Maffi), Vetra (Deni Drnovšek), Dežja Anja Rustja) in Strašila (Dušan Gabrijelčič) vzklile Semenke in zrasle v Peteršiljček (Angelika Gomišček Kravos), Korenček (Marjana Šuligoj), Para-dižnik (Suzana Šuligoj), Motovilec (Monika Mauri), Travico (Nena Štendler) in Fižolček (Kaja Berlot).

Semenke je namreč naslov gledališke igre za otroke, ki jo je premierno uprizorila gledališka skupina Mak iz Deskel. To je njihova sedma premiera. Poleg mladih igralk in igralcev iz Osnovne šole Deskle so Semenkam pomagali vzkliti režiserka in oblikovalka scene Ana Facchini, mentorica Mojca Petelin, avtor glasbe Mirko Vuksanovič, kostumografinja Svetlana Žnidarčič in Nina Facchini, sceno je poslikala Jana Prijatelj, oblikovalka luči Maruša Tinta in tehnični vodja Aleksander Žnidarčič. Sedaj semena čakajo le, da vzklijejo čim večkrat na različnih odrih in razveselijo mlade gledalce.

Kočevje

V začetku šolskega leta smo se učenci obeh četrtih razredov osnovne šole v Desklah odpravili v Kočevje, kjer smo preživeli zelo zanimiv teden v naravi.

Ogledali smo si Kočevje z okolico, raziskovali gozd, rastline in živali. Najbolj smo

bili navdušeni nad obiskom kraške jame in pragozda. Veliko smo se ukvarjali s športom, se družili z vrstniki iz Domžal. Igrali smo hokej na asfaltu, kolesarili in streljali z loki. Navdušeni smo bili nad nočnim pohodom s svetilkami. Še posebej se nam je vtisnilo v spomin čolnarjenje po reki Rinži. Opravili smo gusarski izpit in se naučili veslaško himno. Naše dejavnosti so se zaključile z zaključnim plesom in tako smo še poglobili prijateljstvo s sovrstniki iz Domžal. Še danes se večkrat spomnimo na Kočevje in obujamo spomine, saj smo se imeli zares lepo.

»Lačni panini« gredo na državno tekmovanje

Tjaša Bensa, Monika Gabrijelčič, Matevž Lazar in Tine Lovišček so učenci 7. in 9. razreda osnovne šole v Desklah. Vsi so tudi člani PD Valentin Stanič Kanal in so se 22. oktobra v Ilirski Bistrici skupaj z mentorico Darjo Djordjevič udeležili 17. regijskega tekmovanja Mladi in gore.

Na tekmovanju, kjer je sodelovalo 23 ekip, so se mladi planinci pomerili v poznavanja gora, gornišva, gorske faune in flore ter varne hoje. Z znanjem, ki so si ga pridobili od vodnikov in mentorjev na planinskih taborih, pohodih in delavnicah, jim je že v druge letu sodelovanja na tekmovanju uspelo uvrstiti se na državno tekmovanje, ki bo 14. januarja 2006 na osnovni šoli Sostro pri Ljubljani. Na tekmovanju se izbira tudi »naj ime ekipe«. Naši planinci so se predstavili pod imenom »Lačni panini«, ker so na izletih vedno strašansko lačni. Mladim planincem čestitamo.

Prvi šolski dan v obnovljeni šoli v Levpi

>> Učenci in učitelji OŠ Levpa

Prvi šolski dan je bil za učitelje, ki poučujemo v osnovni šoli v Levpi, in za učence prav posebno presenečenje. Pričakala nas je lepša, bolj prijazna šola. Če je bila prej stara in siva, je sedaj »nova« in lepa. Pa si preberimo misli vseh 13 učencev te šole.

Vsi, ki obiskujejo OŠ Levpa. (Foto: OŠ Kanal)

Miha: Naša šola je poleti dobila nova oblačila. Tudi moj nono je pomagal pri obnovi. S kladivom je tolkel star omet, da so jo lahko delavci na novo ometali in pobarvali z belo barvo. Imamo tudi lepe stopnice. Na ograji so rože. Naša šola je lepa in prijazna.

Martin: Veliko se igramo, malo tudi učimo. Najrajši se igram v kotičku. S sošolci pri varstvu večkrat igramo nogomet. Enkrat je z nami igrala tudi naša učiteljica. Vsi smo se smejali. Jaz sem igral proti trem in zmagal.

Filip: Poleti so popravili tudi streho. V razredu je lepo, ker imamo nov strop in luči. Sedaj je svetlo tudi takrat, ko pada dež. Rad rišem. Velikokrat narišem traktor. Ko bom velik, bom imel velik traktor. Delal bom drva.

Evelina: V šoli se igramo različne igrice. Ko smo nastopali, sva bila z Jakobom pikapolonici. Pikapolonici sta se kregali, katera je lepša. Najrajši skačem, pojem, rišem in se igram v igralnem kotičku. Rada hodim v šolo, da bom veliko znala.

Jakob: Sem prvošolec. V šoli mi je lepo. Rad rišem in oblikujem iz plastelina. Naredil sem ježka, gobico in živali. Najbolj vesel sem, ko se s sošolci igramo v igralnem kotičku. Sestavili smo velik dirkalni avto. Včeraj smo sešili lutko – medvedka. Dal sem ga na roko in skupaj sva zapela pesmico.

Aljaž: Septembra je naša šola zasijala v novi podobi. Ima novo streho, lepši strop in na novo prepleškane stene. Tudi vrata so prebarvana v sivo. V njej je toplo. Dobili smo tudi nov računalnik. Vse te dosežke smo proslavili. Naučili smo se igrice Trije metulji. Lepo smo jo odigrali in dobili močan aplavz.

Katarina: Vesela sem, da so našo šolo obnovili. Rada hodim v šolo, ker imam prijatelje, veliko se naučim in marsikaj novega izvem. Veliko zanimivih stvari delamo in se igramo.

Andraž: Lani je streha naše šole puščala. Ob močnem nalivu, smo morali podstaviti skledo, da je voda kapljala vanjo. Zdaj imamo nov strop. Rad hodim v šolo, ker imam tu prijatelje. Z vsemi se dobro razumem. V šoli

se veliko naučim. Nestrpno čakam april, da bomo šli na Medvedje Brdo.

Tadej: Naša šola je prenovljena. Prostori so svetlejši in lepo urejeni. Tudi streha je na novo prekrita, saj je stara marsikdaj puščala. Vodo smo lovili v skledo. Včasih smo poslušali kapljanje in se smejali. V šoli mi je lepo, ker imam dobre prijatelje. Oktobra smo imeli proslavo. Igrali smo igrice. Bil sem oblak. Prišla sta tudi ravnateljica in župan. Prerezala sta trak. Gospodinje so spekle veliko peciva, s katerim smo se sladkali še dva dni.

Jan: V šolo hodim zelo rad, ker se učim matematiko, angleščino in ker sem se naučil brati. Na proslavi sem igral sonce. Gledat sta me prišli mama in nona. Ker smo bili pridni, smo dobili sladkarije.

Luka: Naša šola je sedaj bolj lepa, kot je bila prej. Zidovi so belo in rumeno prepleškani, streha popravljena, stropovi so znižani. Tudi stopnice so nove. Na proslavi sem igral čebelico. Malo sem zamudil.

Anej: Naša šola je bila prenovljena. Nekoč, ko je deževalo in je s stropa kapljala voda, je učiteljica rekla, da se bomo učili kar pod dežniki. Sedaj ne pušča več. Všeč mi je, ko imamo športni dan.

Lara: V šoli imamo vse urejeno. Tu se počutim lepo. Imamo lepe zvezke. Dobili smo nov računalnik. Večkrat se skregamo, a kmalu se zopet pobotamo. Všeč mi je bilo, ko smo igrali igrice. Bila sem bela lilija. Imeli smo veliko gledalcev. Tudi župan Miran Ipaec nas je prišel gledat. Držala sem pladenj, kjer so bile škarje. Župan in ravnateljica sta prerezala trak. Vsi so si ogledali šolo.

Prireditve v Kanalu

>> Nika Mori, 9.b, OŠ Kanal

Kot veste je Kanal kraj z malo prebivalci, vendar je gotovo, da ima bogato kulturno dediščino in zgodovino, o kateri bi se dalo napisati veliko knjig.

Najpomembnejše je, da se Kanalci znajo zabavati in da nam ni dolgčas, saj si znamo popestriti tukajšnje dogajanje z različnimi prireditvami in športnimi dogodki.

Poleti je tu veliko prireditev. Letošnje poletje je bilo še posebej pestro in nam mladim ni bilo nič kaj dolgčas. Začelo se je že pred koncem pouka in mladi smo imeli občutek, da so že počitnice. To je bil svetovni pokal v skokih z visokih višin, z našega slavnega mosta, ki so ga dodatno še povišali z dvigalom, da so lahko svetovno znani skalalci pokazali svoje umetnije in predrzne adrenalinske skoke. Sledil je festival Kontrada, ki so organizirali naši KKM-jevci, z zelo pestro glasbeno ponudbo. Celo poletje pa se je odvijal Festival narodov,

katerega pobudnik je bil že pred letom dni naš župan Miran Ipavec.

Njegova ideja je res naredila velik bum, kot se v našem jeziku reče, saj je pritegnila tudi ljudi iz drugih delov Slovenije. Gre za prikaz kulture in načina življenja različnih evropskih narodov. Letos so bili gostje festivala Čehi, Italijani, Madžari in Avstrijci. Prikazali so svojo folkoro, kulinariko in domačo obrt. Prav vsaka skupina nas je navdušila in nas naučila nekaj novega.

Moram povedati, da so me najbolj navdušili Avstrijci z njihovo godbo in pestro kulinarično ponudbo klobas, za piko na i pa je bilo še avstrijsko pivo. Ko sem prišla v šotor na igrišču osnovne šole, sem se kar malo začudila, ker je bilo tam ogromno ljudi, skorajda Kanal v malem. S prijateljico sva opazovali dogajanje in ugotovili, da se prav vsi čudovito zabavajo. Na plesišču sem zagledala nonota in nono, ki sta veselo poskakovala po taktih dunajskega valčka, za pultom pa sem videla mamo, oblečeno v predpasnik in dvema pi-

vama v rokah, ki je stregla gostom. Pri šanku pa še očeta, ki je skoraj obupal v slovensko-nemškem pogovoru s prijateljem Avstrijcem. Sklepala sem, da se vsi dobro zabavajo in da je prireditev res uspela.

Zanimivo predstavo so imeli tudi Italijani iz sosednje Gorice, ki so nam hoteli prikazati utrinke njihovega življenja onstran meje. Njihov ples pred občino je pritegnil tudi mimoidoče turiste, ki so se na poti skozi Kanal ustavili in uživali. Pri Čehih mi je bila všeč njihova značilna sladica tondom, ki so jo ponujali po trgu, medtem ko so njihovi folkloristi plesali ljudske plesne in zraven prepevali njihove tradicionalne pesmi. Kot zadnji so nas obiskali Madžari. Njihov bograč je zadišal po celem Kanalu, tako da tudi tisti Kanalci, ki niso imeli namena priti na prireditev, se temu niso mogli upreti.

Festival narodov je način spoznavanja novih ljudi, njihovih običajev in kulture, zato se veselim že naslednjega poletja, ko bomo, vsaj upam, imeli priložnost spoznati tudi druge evropske narode in si bomo tako obogatili znanje. S tem ko vabimo ljudi, tudi oni spoznavajo nas, našo kulturo, zgodovino in prepričana sem, da se bo tudi njim Kanal vtisnil globoko v spomin in v njihova srca.

Ob zaključku padalske sezone

>> Emil Blažič

Sredi letošnjega oktobra smo padalci severnega krila društva jadralskih padalcev Kovk organizirali že 6. tekmovanje v točnosti pristajanja z jadralskim padalom, ki je tudi odločalo, kdo bo naj padalec v klubu letošnje sezone.

Ob lepem vremenu se je tekme udeležilo 23 padalcev iz treh primorskih občin Kanal, Nova Gorica in Ajdovščina. Zaradi rahlega severnega vetra, smo startali iz pomožnega starta nad Gorenjimi Desklami Boršta. Tekma je potekala brez zapletov, bila pa je do konca zanimiva, saj je prav zadnji tekmovalec odločil

Slika z zmagovalci od leve proti desni stojijo Robert Bolko, Jože Vidmar, Aljaž Valič in Matjaž Zimic. (Foto: Emil Blažič)

skupnega zmagovalca za pokal naj padalec v klubu.

Tekmo je zmagal Aljaž Valič iz Ajdovščine, ki je tudi eden od najboljših jadralskih padalcev v Evropi. Drugo mesto si je priskakal Robert Bolko iz Ajdovščine. Tretji pa je bil najboljši domačin Matjaž Zimic, ki je prejel tudi prehodni pokal za najboljšega pikaša v tem letu.

Skupni zmagovalec za naj padalca v sezoni 2005 je Jože Vidmar, ki je nabral največ točk iz treh disciplin. Točkujejo se hitrostni prelet, točnost pristajanja in OLC, to je mednarodno tekmovanje v preletih preko cele sezone. V tej disciplini tekmuje več kot 1600 jadralskih padalcev iz cele Evrope. Naš klub je letos v Sloveniji zasedel 2. mesto, na evropski lestvici pa smo na 10. mestu med 254 klubi.

Še nekaj zanimivih preletov iz letošnje sezone: Zlatko Koren: Kobala - Gemona (Italija) - Tolmin; Miran Krivec: Kobala - Gemona (Italija) - Dolenja Trebuša; Pavel Kante: Kobala - Krn - Nanos - Vipava; Emil Blažič: Kuk - Nanos - Kuk; Kuk - Trst (Italija) - Lokev na Krasu.

Še dva najbolj nora preleta Urbana Valiča: Kovk - Senj (Hrvaška); Kovk - Vogel - Most na Soči. Na tem preletu se je Urban, nekje nad tolminskim Lomom, dvignil na višino 4500 metrov, kar je tudi ena najvišjih višin doseženih z jadralskim padalom pri nas.

Tekmo na piko organiziramo predvsem kot srečanje ob koncu sezone, pa tudi kot trening za točno pristajanje, ki pride zelo prav pri pristajanju na kakšni nepredvideni jasici.

Tretji v slovenskem pokalu

>> Mitja Madon

Za nami je kolesarska sezona 2005 in lahko rečemo, da je bila za nas uspešna. Dosegli smo kar nekaj odmevnih posameznih kot skupinskih rezultatov.

Med več kot 20 klubi smo se na lestvici v spustu uvrstili na odlično 3. mesto, podobne načrte pa imamo tudi za naslednjo sezono. Poleg dobrega skupnega rezultata pa se je ekipa dokazala še v organizaciji druge najboljše tekme za slovenski pokal v spustu v minuli sezoni Downhill Avče 05. Kljub slabemu vremenu, ki nas je spremljalo že drugo leto zapored, smo se po ocenah delegata KZS in izbranih tekmovalcev v spustu uvrstili tik za trboveljsko prireditvijo.

Posamični rezultati, ki so se nam v minuli sezoni vtisnili v spomin pa so bili 3. mesto Emanuela Humarja v kategoriji mladincev v Trbovljah; Mitja Madon si je na državnem prvenstvu na Črnem vrhu kot osmi med Slovenci pridiral UCI točke in pravico sodelovanja na tekmah svetovnega pokala v prihodnji sezoni; nastop Mihe Jakopiča na svetovnem pokalu v Schladmingu in 6. mesto Petra Levpuškega na 4 kross tekmah v Plaveh.

Rezultati kolesarjev ŠKTD Avče po kategorijah ob koncu pokala v spustu (skupno)		
Emanuel Humar	4. mesto	mladinci
Mitja Madon	9. mesto	elite
Peter Levpušek	14. mesto	elite
Miha Jakopič	16. mesto	elite
Uvrstitve kolesarjev ŠKTD Avče v kategoriji MOŠKI SKUPNO		
Mitja Madon	13. mesto	
Emanuel Humar	19. mesto	
Peter Levpušek	21. mesto	
Miha Jakopič	22. mesto	

Dober začetek OK Neptun

>> Patricija Mori

Ustanovitelji odbojcarskega kluba Neptun iz Kanala smo konec oktobra letos sklicali prvi občni zbor, ki je bil tudi volilni. Prišlo je 36 članov kluba, ki so soglasno sprejeli organe in sicer je predsednik postal Sebastijan Tosten, podpredsednik pa Tadej Mori.

Za člane izvršnega odbora so bili izbrani Marko Bucik, David Žnidarčič, Jože Karnel in Franc Bukovec, blagajnik bo Romana Kuk in tajnica Patricija Mori. Na občnem zboru so vsi prisotni pozdravili nov klub in spodbudili delo v njem. Predvsem starši deklic, ki tekmujejo, so pokazali resno zanimanje za pomoč pri samem delu v klubu. Jože Karnel in Franc Bukovec sta pritegnila zanimanje in posluš udeležencev, ko sta povedala, da je klub že pred petindvajsetimi leti obstajal in da so punce takrat tekmoval v II. slovenski ligi in dosegale izredne rezultate. Obenem sta dodala, da sta iz tega kluba odšli dve igralki naravnost v I. šestorko OK Merkur, ki je takrat nastopal v I. jugoslovanski ligi. Ena izmed njiju je postala stalna članica mladinske in kasneje članske državne reprezentance. Seveda so želje in hotenja tudi tega kluba, da

bi enkrat nastopali v boljši ligi. Že drugo leto načrtujemo nastop v III. ligi, seveda pod pogojem, da bi dobili ustreznega sponzorja, ki bi nam to omogočil.

Na občnem zboru je trener poročal, da obiskuje treninge odbojke v mlajših selekcijah dvajset punc, selekcijo starejše deklice in kadetinke pa enajst punc. Oktobra pa so se našemu klubu pridružile tudi starejša dekleta, ki so že pred leti obiskovale krožke odbojke in želijo igrati in tekmovati. Trener je tudi poročal o kadetskem tekmovanju, ki je v teku. Čeprav se dekleta niso uvrstile v boljšo skupino v nadaljnjem tekmovanju, so se nad vsemi pričakovanji na nekaterih tekmah dobro upirale ekipama Hit Nova Gorica in Solkan.

Starejše deklice so pričele s kvalifikacijskimi tekmami. Na turnirju v Kopru so odigrale dve tekmi in v obeh zmagale. Premagale so ekipo Koper II in Logatec.

Delo v klubu poteka s polno paro. Iskanje sponzorjev vzame kar nekaj časa in energije, vendar upam, da bo posluš za žensko odbojko v naši občini še večji,

ko bodo prišli rezultati, to pa zahteva svoj čas. Obenem se moram v imenu kluba zahvaliti ravnateljici osnovne šole v Kanalu Milki Zimic in občini Kanal ob Soči, s katerima dobro sodelujemo in imata izreden posluš za našo dejavnost. Zahvala gre tudi odbojcarskemu klubu Salonit Anhovo iz Kanala za pomoč pri izvedbi tekmovanja.

Posebna zahvala velja tudi vsem sponzorjem (občina Kanal ob Soči, zavarovalnica Slovenika, gradbeništvo Petar Vidič, prevozi Pirih David, bife Caffè Libero, Avrigo Nova Gorica, Hit Nova Gorica, Insula Slovenj Gradec, IMP Klima Godovič, TKR servis, Hidria Inženiring, Eurokablu Lig, krajevni skupnosti Kanal, Fructalu Ajdovščina, trgovini z zelenjavo Zimic Milica, občini Brda in Vodi Nova Gorica).

Ekipa OK Neptun. (Foto: Patricija Mori)

Deset let druženja in uspehov

>> Alenka Velušček, mentorica skupine

Twirling skupina Deskle je praznovala v letošnjem decembru deseti rojstni dan. V Desklah smo decembra odprli razstavo in prikazali z video posnetkom pomembne dogodke, ki jih je zabeležila skupina na nastopih, na tekmovanjih in na potovanjih.

V športni dvorani v Kanalu pa so nekaj dni kasneje nastopile vse članice, ki jih je kar šestdeset in so prikazale športne točke. S to prireditvijo smo se želeli oddolžiti vsem staršem, sponzorjem, ki nas že vrsto let podpirajo in finančno pomagajo, da lahko delujemo. Ob tem jubileju smo izdali tudi brošuro, ki bolj natančno prikaže naša potovanja skozi deset let.

Vse se je začelo 15. decembra 1995, ko smo se zbrale deklice iz prvih razredov osnovne šole in iz vrtca s svojimi starši in trenerko Arjano Brezigar ter Alenko Velušček. Zagnanosti nam ni manjkalo, ne takrat in

Vse članice Twirling skupine iz Deskel. (Foto: Jožef Kralj)

ne danes. Mažoternih palic takrat nismo imeli, zato so nam priskočili na pomoč starši, ki so jih izdelali kar doma. Prvi nastop smo zabeležili na družinskem praznovanju že v aprilu naslednjega leta. Potem je šlo le navzgor. Vrstili so se nastopi na športnih, zabavnih, kulturnih prireditvah. Deset let vztrajajo Lea Tinta, Nika Kobal, Ana Kašček, Ana Kralj, Nena Štendler, Tina Maffi, Suzana Šuligoj in Nika Bratuž.

Leta 2001 smo se včlanili v Zvezo društev mažoret Slovenije, ki se je kmalu nato preimenovala v Twirling zvezo Slovenije. S tem nam je bila odprta pot na državna tekmovanja, kjer smo že prvo leto dosegli nepričakovano visoke rezultate. Doseženi rezultati na domačem tekmovanju so nas popeljali na mednarodne tekme v Italijo in v Nemčijo. Letos smo tekmovali tudi na evropskem pokali in evropskem prvenstvu v Mariboru.

Poleg nastopov in tekmovanj smo vsako leto organizirali prireditve ob zaključku sezone, priprave ob morju, v hribih ali v toplicah. Mnogo je nepozabnih doživljajev, ki so nas povezali in nam polepšali dneve in tedne. Naj jih omenim le nekaj: tekmovanje v Švici, pa tekmovanje v Nemčiji, v Italiji; nastop na Opčinah na Kraškem pustu, na prazniku košnje na Banjšicah, praznik češenj na Dobrovem, praznik špargljev v Orehovljah, praznik kostanja v Vitovljah, praznik medu v Britofu; pa nastopi na odbojcarskih in košarkaških tekmah doma in v Italiji; kolikokrat smo sooblikovali programe na proslavah, obletnicah v Desklah in Kanalu. Potovanje v Sonnino v Italijo, na povabilo občine Kanal ob Soči in potovanje v Cheb na Češko, s Pihalnim orkestrom Koper, so pomenila za nas nagrado za uspešno delo.

Zavedamo se, da je naša dejavnost še malo prepoznavna v Sloveniji, vendar je lepo biti tudi pionir tega športa. Z našimi potovanji pripomožemo tudi, da sta naš majhen kraj in naša občina bolj prepoznavna v Sloveniji. Hvala vsem, ki ste nam skozi vsa leta pomagali in vsem, ki ste kdaj bile članice naše skupine.

Balinarke

>> Kazimira Simčič

V našem kraju je zelo uspešna ženska balinarska skupina. Balinamo že od leta 1987. Prvič so nas na tekmovanje povabile naše sosede iz Deskel. V skupino nas je vključenih dvanajst žensk, ki redno treniramo in tekmujemo.

Vse smo članice balinarskega kluba Kanal. Krogle in drugo športno opremo nam je skoraj v celoti nabavil klub. V športni dvorani ob osnovni šoli imamo dvostezno balinišče. Tako lahko vsako leto organiziramo ženski turnir, na katerega povabimo osem ekip iz drugih krajev Slovenije in zamejstva.

Letos smo že sedmo leto zapored tekmovali v Posoški »ženski ligi prijateljstva«. V ligi tekmuje sedem ekip iz bližnjih krajev. Naši uspehi so vidni, saj smo kar petkrat osvojile prvo mesto.

Tekmujemo tudi na vseh turnirjih društev upokojencev severnoprimske regije in v zamejstvu. Enkrat letno organiziramo turnir v domačem kraju, na katerega vedno povabimo tudi članice drugih društev upokojencev. Letos so v Kanalu potekale druge športne igre upokojencev severnoprimske regije, v organizaciji društev upokojencev Kanal.

Na tem tekmovanju smo balinarke osvojile prvo mesto in s tem pravico nastopa na državnem prvenstvu Slovenije za leto 2005. Na Jesenicah smo tako 8. oktobra tekmovali na 22. ekipnem državnem prvenstvu za ženske v balinanju. Domov smo se vrnile s srebrnim odličjem. Drugo mesto je velik uspeh za naš kraj. Nekatere smo že večkrat nastopile na državnem prvenstvu društev upokojencev in dvakrat tudi postale državne prvakinja kot predstavnice Goriške regije.

Pokali in priznanja, ki polnijo police BK Kanal in tudi društev upokojencev Kanal so dober pokazatelj kakovosti ženskih balinark iz Kanala. Upamo, da bodo naši uspehi tudi v prihodnje vredni objave.

Tekmovalke od leve proti desni so Zdenka Pavšič, Marjeta Znidarčič, Alenka Miklavc, Kazimira Simčič in Marta Zimic. (Foto: Kazimira Simčič)

Med balinarji

Po jesenskih tekmovanjih 1. območne lige OBZ Nova Gorica so balinarji obeh klubov kanalske občine zapluli v mirnejše vode.

Balinarji iz Kanala so se po jesenskem delu lige borili za napredovanje v močnejšo drugo državno ligo. Dvoboj z balinarji iz Logatca je bil tesen in Kanalcem za las ni uspel preboj med boljše tekmece. Tako bodo tudi naslednjo sezono tekmovali v sedanji 1. območni ligi OBZ Nova Gorica in še naprej krojili vrh te lestvice. Lahko pa se Kanalci pohvalijo, da imajo v svojih vrstah balinarja Igorja Jakopiča, ki je v klasični igri posamezno najboljši mož območne balinarske zveze Nova Gorica

Medtem ko so Kanalci razmišljali o napredovanju v močnejšo ligo, so balinarji iz Deskel tekmovali za obstoj v 1. območni ligi. Desklani so se že celo lansko sezono bolj ali manj nahajali pri dnu lestvice te lige. Želimo jim, da bo prihajajoča sezona zanje uspešnejša, kot je bila letošnja.

Miklavževanje v Kalu nad Kanalom

>> KS Kal nad Kanalom

Že četrto leto zapored je Miklavž obiskal otroke v Kalu nad Kanalom. Več kot petdeset otrok se je v nedeljo, 4. decembra, zbralo v župnijski cerkvi v Kalu.

Po poučni igrici otroškega cerkvenega zbora z naslovom Moderni Miklavž, v kateri so govorili predvsem o vedno večjih zahtevah otrok v današnjem času, je prišel dolgo pričakovani Miklavž na čisto pravih saneh v spremstvu angelov in parkljev.

Materialne stroške za izdelavo kulis, kostumov in delno za darila domačih otrok je prispeval ŽPS Kal nad Kanalom.

Miklavž je skupaj z mladimi igralci in pevci obiskal tudi otroke v Levpi in v zavodu za invalidno mladino v Stari Gori.

Donatorstvo za potrebe invalidne mladine so prispevali tudi krajevna skupnost Kal nad Kanalom, turistično društvo Kal nad Kanalom, ŽPS Kal nad Kanalom, Afit d.o.o. iz Mirna, Koga d.o.o. iz Ozeljana, Technomar iz Ozeljana, Elektroinštalaterstvo Antler iz Solkana, MediGo iz Nove Gorice, Peugeot Fiegl d.o.o. iz Šmihela, Eurokabel iz Liga in občina Kanal ob Soči v skupni vrednosti 215.000 slovenskih tolarjev.

Miklavževanje sta tudi letos pripravili Jerica in Tanja Česnik ter otroci otroškega cerkvenega pevskega zbora.

Miklavž je prišel na čisto pravih saneh. (Foto: KS Kal nad Kanalom)

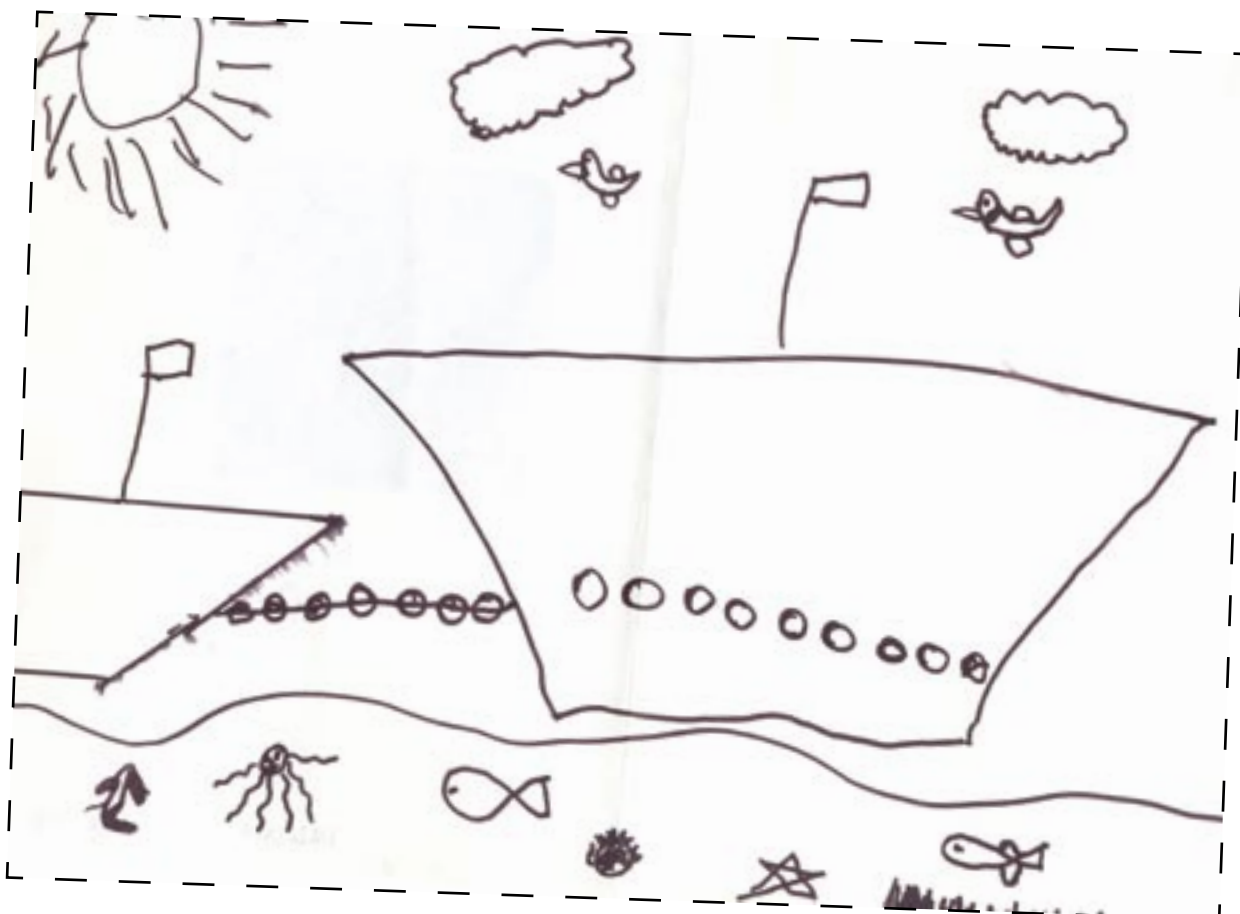
Pobarvajmo skupaj

Čisto prava, koledarska zima se še ni začela, ko je kanalsko občino pobelil prvi, že novembrski sneg.

In kot vsako zimo vedno mislimo na toplo poletje, smo za tokratno pobarvanko pripravili poletni motiv. Neža Humar je narisala

motiv, vi ga pa čim bolj izvirno pobarvajte. Komaj čakamo, da bomo videli barvo vašega morja, morskih živali in poletnega neba. Pobarvanko pošljite z vašim imenom, priimkom in naslovom na naslov **Glasilo Most, Trg svobode 23, 5213 Kanal ob Soči**.

Letos pa bo dedek Mraz praktično darilo prinesel **Sari Zavec**, Grajska cesta 31, 5213 Kanal ob Soči. Nagrajenki čestitamo!

Glasilo Most
Ime in sedež izdajatelja:
Občina Kanal ob Soči, Trg
svobode 23, 5213 Kanal
Odgovorna oseba izdajatelja:
Miran Ipavec
Odgovorna urednica: Tina
Pintar
Člani uredniškega odbora:
Vanda Colja, Bojan Perše,
Miran Pregelj in Darja Skrt
Naslov uredništva:
GLASILO MOST
Trg svobode 23
5213 Kanal
GSM odgovorne urednice:
051/33-44-82
Elektronski naslov glasila:
glasilo_most2003@yahoo.com
Spletna stran: www.obcina-
kanal.si
Oblikovanje: IMČ d.o.o.
Tisk: Grafika SOČA
Število izvodov je 2.500 in ga
prejemo vsa gospodinjstva
v občini Kanal ob Soči
brezplačno.
Glasilo Most je vpisano v
razvid medijev pri Ministrstvu
za kulturo RS pod zaporedno
številko 705.